

پژوهشکده

مطالعات میان رشته‌ای قرآن

فهرست مطالب

۳	۱- مقدمه
۴	۱-۱ چشم‌انداز پژوهشکده
۴	۱-۲ مأموریت پژوهشکده
۴	۱-۳ اهداف راهبردی پژوهشکده
۴	۲- ساختار سازمانی پژوهشکده
۵	۲-۱ ریاست، معاونین و اعضاء هیأت علمی
۶	۲-۲ گروه‌های آموزشی
۶	۲-۲-۱ گروه اعجاز علمی قرآن
۶	۲-۲-۲ گروه اعجاز لفظی
۶	۲-۲-۳ گروه سیستم‌های قرآن
۶	۲-۳ رشته‌های آموزشی
۶	۲-۳-۱ قرآن کاوی رایانشی
۷	۲-۳-۲ علوم قرآن گرایش اعجاز قرآن
۷	۳- فعالیت‌های پژوهشی
۷	۳-۱ انتشار مقاله و کتاب
۸	۳-۲ طرح‌های پژوهشی برون سازمانی
۸	۳-۳ برگزاری همایش‌های علمی ملی و بین‌المللی
۹	۳-۴ برگزاری نشست‌ها و کارگاه‌های تخصصی
۱۲	۳-۵ برگزاری جلسات شورای پژوهشی
۱۲	۳-۶ برگزاری جلسات تدبر در قرآن
۱۳	۳-۷ راه‌اندازی شبکه نخبگان و قرآن کاوی
۱۳	۳-۷-۱ اهداف طرح
۱۳	۳-۷-۲ شیوه اجرای طرح
۱۴	۳-۷-۳ فعالیت‌های انجام‌شده
۱۴	۴-۷ انتشار مجله مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن کریم
۱۵	۴-۷-۱ اهداف نشریه
۱۵	۴-۷-۲ محورهای نشریه
۱۵	پیوست ۱
۱۵	پیوست ۲
۱۶	پیوست ۳
۱۶	پیوست ۴
۱۶	پیوست ۵

۱-۱- مقدمه

قرآن معجزه جاودانه‌ای است که طی قرون متمادی الهام‌بخش بندگان و پویندگان حقیقت بوده و خواهد بود. اندیشمندان مختلفی در طی قرون متمادی که از نازل شدن این معجزه الهی می‌گذرد اندیشمندان همواره در پی فهم آن برآمده‌اند و به موفقیت‌های زیادی نیز دست‌یافته‌اند. با گسترش علم و دانش بشری و تلاش متخصصین علوم مختلف بررسی و فهم ابعاد مختلف قرآن از غنای بیشتری برخوردار شده است. هم‌اکنون مراکز تحقیقاتی متعددی در اقصی نقاط جهان به بررسی جنبه‌های مختلف اعجاز قرآن می‌پردازند که سهم کشورهای عربی در این میان به مراتب پررنگ‌تر از دیگر کشورها است. در ایران نیز مراکز تحقیقاتی فراوانی دست به پژوهش و تحقیق پیرامون علوم و معارف قرآنی زده‌اند که سال به سال بر تعدادشان افزوده می‌شود، ولی متأسفانه این مراکز توجه چندانی به مطالعه قرآن از جنبه علمی و بررسی موارد اعجازگونه آن نداشته و ندارند حال آنکه بررسی ابعاد مختلف اعجاز قرآن به عنوان پژوهشی علمی و مستمر باعث خواهد شد تلاش‌هایی که برای خدشه‌دار کردن قرآن و وحی صورت می‌گیرد و همچنین شبهاتی که در رابطه با بعضی آیات قرآن مطرح می‌شود از

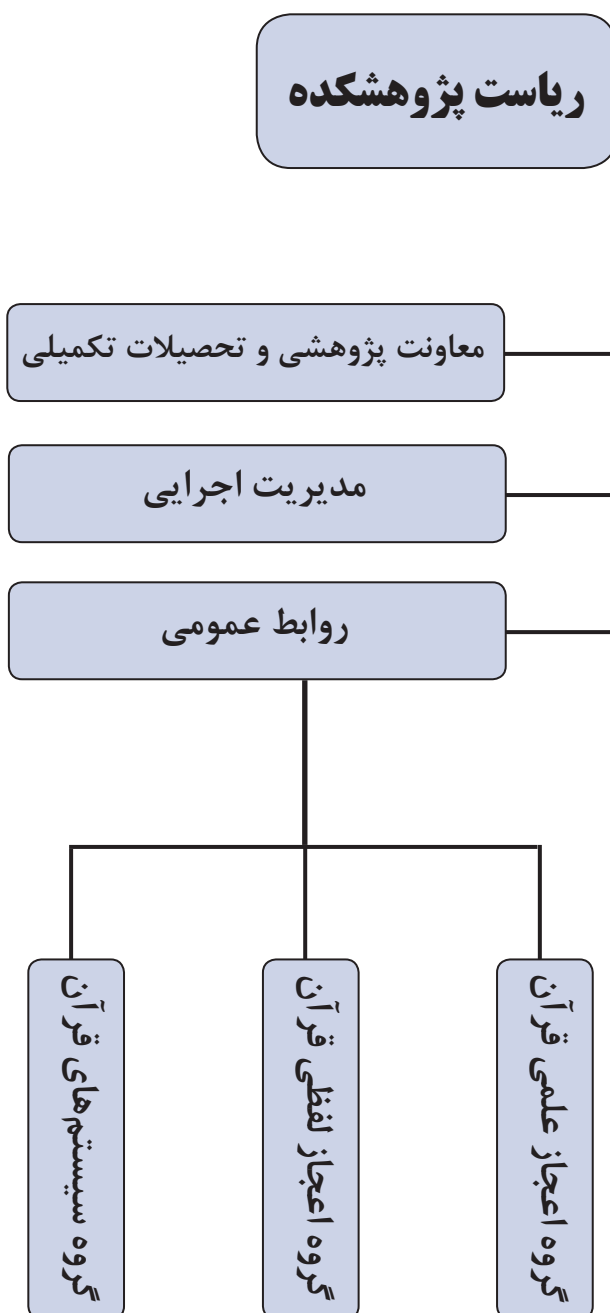
مسیر دیگری که همان اثبات استناد آن آیات به خداوند است، عقیم گردد. به این ترتیب با در نظر گرفتن ماهیت وجودی دانشگاه‌ها، انتظار می‌رود که آن‌ها مهم‌ترین مراکز تحقیقاتی باشند که می‌توانند به صورت کاملاً علمی و آکادمیک به این موضوع ورود کنند. در میان دانشگاه‌های مختلف ایران، دانشگاه شهید بهشتی که در رده دانشگاه‌های جامع قرار دارد و از پتانسیل بالای علمی برخوردار است، گزینه‌ای مناسب برای انجام این دست از مطالعات به شمار می‌آید. به همین دلیل پس از تأیید مراجع عظام قم (پیوست ۱)، طرح تأسیس پژوهشکده اعجاز قرآن در این دانشگاه مطرح شد و پس از موافقت ریاست محترم وقت دانشگاه جناب آقای دکتر حمید لطیفی، در تاریخ ۱۳۸۶/۶/۲۳ مجوز تأسیس آن از وزارت علوم تحقیقات و فناوری اخذ گردید (پیوست ۲). در سال ۱۴۰۰ بنا به دلایل متعددی نام پژوهشکده به مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن تغییر کرد که در ادامه به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود:

• یکی از راه‌های مهم و کلیدی برای نمایش و یا اثبات ابعاد مختلف اعجاز قرآن بررسی همه جانبه آن است؛ بنابراین، با بهره‌گیری از حوزه‌های مختلف دانش می‌توان بسیار روشمندتر و علمی‌تر به مباحث

مربوط به اعجاز قرآن پرداخت. • هدف اصلی قرآن هدایت و راهنمایی بشر است که تنها راه دستیابی به آن کاربردی‌سازی مفاهیم آن در بطن جامعه است. به این ترتیب می‌توان ادعا کرد که کاربردی‌سازی مفاهیم قرآن کمتر از اثبات و نمایش اعجاز آن نیست. این موضوع یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های پژوهشکده محسوب می‌شود و به نظر می‌رسد مهم‌ترین اقدام در راستای نیل به این هدف استفاده از توان و پتانسیل سایر رشته‌های علمی است که تنها با رویکرد مطالعات میان‌رشته‌ای حاصل می‌شود.

• از بدو تأسیس پژوهشکده تاکنون (بازه زمانی ۱۵ ساله)، این مرکز با اقداماتی نظیر تصویب و راه‌اندازی رشته قرآن‌کاوی رایانشی، برگزاری همایش‌های ملی و بین‌المللی، برگزاری نشست‌ها و کارگاه‌های تخصصی که در همه آن‌ها رد پای مباحث میان‌رشته‌ای در رابطه با مطالعات قرآنی مشهود است، تمایل و توان خود را در انجام این‌گونه از پژوهش‌ها به نمایش گذاشته است. به‌طور خلاصه می‌توان گفت که همه موارد ذکر شده زمینه مناسبی را برای تغییر نام پژوهشکده به مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن کریم فراهم کرده است.

۲. ساختار سازمانی پژوهشکده

فوق دکتری فراهم می‌سازد.

۱-۴- اهداف راهبردی پژوهشکده

در یک نگاه کلی اهداف مرکز را می‌توان به شکل ذیل خلاصه کرد:

- جذب اعضای هیات علمی با تخصصی‌های مختلف و تلاش در راستای توانمندسازی آن‌ها
- هدایت پژوهش‌های پژوهشکده به سمت حل مشکلات جامعه و برآوردن نیازهای واقعی جامعه از طریق انجام طرح‌های کاربردی ملی و بین‌المللی
- بهبود مستمر کیفیت آموزش با حرکت به سمت استانداردهای بین‌المللی آموزش، بهره‌گیری از فناوری‌ها و روش‌های روزآمد آموزشی، ساماندهی مستمر رشته‌های آموزشی (حذف، ایجاد و اصلاح واحدهای درسی)، بهینه‌سازی فضای آموزشی به منظور افزایش بهره‌وری
- افزودن رشته‌های جدید در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری

۱-۲- چشم‌انداز پژوهشکده

پژوهشکده مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن کریم مهم‌ترین واحد دانشگاهی در حوزه مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن در کشور خواهد بود که با ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی در راستای تولید، توسعه و انتقال علم و فناوری گام بر می‌دارد.

۱-۳- مأموریت پژوهشکده

این مرکز دانشگاهی تلاش دارد تا به عنوان مرجعی ممتاز در پاسخگویی به نیازهای علمی، آموزشی و پژوهشی در رشته‌های گوناگون مرتبط با مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن کریم به‌ویژه بحث اعجاز قرآن قدم بردارد. علاوه بر این، پژوهشکده با هدف گسترش برنامه‌های خود سعی در برقراری ارتباط با مراکز تحقیقاتی و مطالعاتی و همچنین دانشگاه‌های معتبر سراسر دنیا به منظور تربیت و پرورش نیروی انسانی متخصص و مسئولیت‌پذیر در زمینه مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن کریم در سطح ملی و بین‌المللی دارد. به همین منظور این مرکز طیف وسیعی از برنامه‌های آموزشی را در مقطع تحصیلات تکمیلی برای دانشجویان داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی ارائه و زمینه‌های لازم را برای گذراندن فرصت‌های مطالعاتی اساتید سایر دانشگاه‌های داخلی و خارجی و همچنین برقراری دوره‌های

۱.۲. ریاست، معاونین و اعضاء هیأت علمی

جناب آقای دکتر علیرضا طالب‌پور از زمان تأسیس پژوهشکده (سال ۱۳۸۶) تا کنون ریاست مرکز را بر عهده داشته‌اند (پیوست ۳) و آقای دکتر

غلامرضا براتی (۹۴-۱۳۹۱)، خانم دکتر فرزانه روحانی (۹۸-۱۳۹۴)، آقای دکتر غلامرضا براتی (۹۹-۱۳۹۸) و دکتر قاسم درزی (۱۳۹۹ تا کنون) نیز در سمت معاون پژوهشی ایفای نقش کرده‌اند. پژوهشکده از سال ۱۳۹۲ اقدام به

جذب هیأت علمی نموده و در حال حاضر چهار عضو هیأت علمی با تخصص‌های مختلف (سه نفر در گروه علوم انسانی و یک نفر در گروه فنی مهندسی) به صورت تمام وقت با پژوهشکده همکاری می‌کنند.

نام و نام خانوادگی	رشته تحصیلی
دکتر علیرضا طالب‌پور	(Surrey) دکترای هوش مصنوعی، دانشگاه سوری انگلستان
دکتر فرزانه روحانی مشهدی	دکترای علوم قرآن و حدیث، دانشگاه تهران
دکتر قاسم درزی	دکترای علوم قرآن و حدیث، دانشگاه تهران
دکتر فرزانه تاج‌آبادی	دکترای زبان-شناسی، دانشگاه تربیت مدرس
دکتر مصطفی مرادی	دکترای فوتونیک، دانشگاه شهید بهشتی

۲.۲. گروه‌های آموزشی

در حال حاضر سه گروه اعجاز علمی قرآن، اعجاز لفظی قرآن و سیستم‌های قرآن در پژوهشکده فعالیت می‌کنند.

۱.۲.۲. گروه اعجاز علمی قرآن

فعالیت اصلی گروه اعجاز علمی قرآن این است که در وهله اول تمام مطالب مربوط به کشفیات علمی قرآن را گردآوری کرده و توسط متخصصین مربوطه آن‌ها را راستی‌آزمایی کند. علاوه بر این در این گروه تلاش می‌شود تا با استناد به آیات قرآن و کلام معصومین (ع) و سرنخ‌هایی که از این سخنان گهربار به دست می‌آید در صورت امکان مباحث علمی جدید مورد بررسی قرار گیرد. در این مسیر، گروه اعجاز علمی قرآن علاوه بر بهره بردن از دانش اساتید پژوهشکده از توان علمی اساتید مدعو نیز استفاده می‌کند.

۲.۲.۲. گروه اعجاز لفظی قرآن

امروزه با توجه به پیشرفت‌های چشمگیر حوزه فناوری اطلاعات انتظار می‌رود بتوان با بهره‌گیری از این امکانات این حوزه و بر پایه مباحث آماری و نظیر آن، به موارد بسیار بیشتری در حیطه اعجاز لفظی قرآن دست یافت. برای نمونه می‌توان به ارتباط آماری حروف، کلمات و عبارات

با یکدیگر اشاره کرد. همچنین بررسی حروف مقطعه از دیگر موضوعاتی است که گمان می‌رود با استفاده از تکنیک‌های رمزنگاری جدید بتوان به نکات ارزشمندی در مورد آن‌ها پی برد. در این گروه متخصصین علوم کامپیوتر، آمار و ریاضی در کنار متخصصین قرآنی مشغول به فعالیت هستند.

۳.۲.۲. گروه سیستم‌های قرآن

قرآن کلام خداوند است و روح واحدی بر آن حاکم است که موجب هماهنگی خاصی در آن گردیده است. حال می‌توان تصور کرد سیستم واحدی که بر کل قرآن حاکم است، دارای زیر سیستم‌های مختلفی است که بحث و بررسی در این رابطه و یافتن سرنخ‌هایی از این سیستم‌ها می‌تواند راه گشای مطالب جدیدی باشد. در این گروه متخصصین علوم انسانی با گرایش‌های مختلف به تحقیق و پژوهش مشغول هستند.

۳.۲. رشته‌های آموزشی

این مرکز از سال ۱۳۹۵ در رشته قرآن‌کاوی رایانشی و از سال ۱۳۹۷ در رشته علوم قرآن‌گرایش اعجاز قرآن، اقدام به جذب دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد کرده است که در ادامه به معرفی این دو رشته تحصیلی می‌پردازیم.

۲.۳.۱. قرآن‌کاوی رایانشی

امروزه با کشف روزافزون معانی و مفاهیم جدید قرآن کریم و پی بردن به جنبه‌های جدیدی از اعجاز این کتاب آسمانی و همچنین ارائه روش‌های هوشمند مبتنی بر متن‌کاوی و تشخیص الگو، نیاز به رشته‌ای است که بتواند پاسخگوی کشف نظم موجود در قرآن و روابط میان الفاظ و مفاهیم آن‌ها از طریق روش‌های فوق‌الذکر باشد. قرآن‌کاوی رایانشی رشته‌ای است که به بحث پیرامون کاوش، استخراج و پردازش واژه‌ها و مفاهیم قرآنی و روابط میان آن‌ها با استفاده از روش‌ها و الگوریتم‌های داده‌کاوی، رمزنگاری، کشف الگو و مواردی از این دست می‌پردازد. با توجه به حوزه‌های تحت پوشش این رشته در پردازش خودکار قرآن از قبیل متن‌کاوی، داده‌کاوی، استخراج الگوهای متنی، رمزگذاری و نظیر آن به نظر می‌رسد عبارت قرآن‌کاوی واژه‌ای است که جامع تمام این حوزه‌های تخصصی است. از طرف دیگر چون وسیله انجام این پردازش‌های خودکار، عموماً ابزارهای رایانه‌ای است، عبارت رایانشی نیز به خوبی این مقصود را می‌رساند.

این رشته برای اولین بار توسط پژوهشکده مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن (اعجاز قرآن) تصویب و به اجرا

کتاب‌های متعددی نیز توسط اساتید و پژوهشگران پژوهشکده عمدتاً با موضوع اعجاز علمی قرآن تألیف و به چاپ رسیده است.

گرایش اعجاز قرآن مهارت‌های لازم برای تحقیق و پژوهش در دو مسئله فوق به روش اصولی را کسب خواهند کرد. متقاضیان این رشته تحصیلی می‌توانند از طریق شرکت در آزمون کارشناسی ارشد رشته علوم قرآن و حدیث، آن را انتخاب کنند.

۳. فعالیت‌های پژوهشی

اهم فعالیت‌های پژوهشی در این مرکز به شرح ذیل است:

- انتشار مقاله و کتاب
- طرح‌های پژوهشی برون‌سازمانی
- برگزاری همایش‌های علمی ملی و بین‌المللی
- برگزاری نشست‌ها و کارگاه‌های تخصصی
- برگزاری جلسات مستمر شورای پژوهشی (بیش از ۲۰۰ جلسه)
- برگزاری جلسات هفتگی تدبیر در قرآن (بیش از ۳۰۰ جلسه)
- راه‌اندازی شبکه‌های نخبگان و قرآن‌کاوی
- انتشار مجله مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن کریم
- در ادامه به منظور آشنایی با هر فعالیت به طور مختصر به هر یک از آن‌ها می‌پردازیم.

۱.۳. انتشار مقاله و کتاب

علاوه بر مقالاتی که هر ساله توسط اساتید پژوهشکده در مجلات معتبر داخلی و خارجی به چاپ می‌رسد،

درآمده است. متقاضیان این رشته تحصیلی می‌توانند از طریق شرکت در آزمون کارشناسی ارشد گروه کامپیوتر آن را انتخاب کنند.

۲.۳.۲. علوم قرآن گرایش اعجاز قرآن

در دنیای امروز با پیشرفت چشمگیر دانش‌های تجربی و باورمندی انسان معاصر به تأثیرات تکنولوژی برخاسته از علم در تأمین رفاه زندگی در اکثر جوامع، دین از صحنه اجتماع به حاشیه زندگی فردی رانده شده است. در حالی که قرآن کتابی است که به علم الهی نازل شده و برای تمام نیازهای فردی و اجتماعی انسان برنامه دارد. از این رو برای به کارگیری قرآن در رفع نیازهای انسان با دو مسئله روبرو هستیم که لازم است به روش علمی آن را حل کنیم: اول، اثبات حقانیت و الهی بودن این کتاب با زبان علم و دوم استخراج پاسخ مسائل انسان معاصر از قرآن. همچنین از آنجا که همگام با پیشرفت‌های علمی، راه‌های اثبات حقانیت قرآن توسعه یافته و بعد علمی این کتاب مورد توجه قرار گرفته، بررسی اصولی آیات علمی قرآن و نقد ادعاهای غیر اصولی برای دفاع از جایگاه الهی این کتاب و تبلیغ آن میان حقیقت‌جویان ضروری به نظر می‌رسد. دانش‌آموختگان رشته علوم قرآن با

۲,۳. طرح‌های پژوهشی برون‌سازمانی

عنوان طرح	
شرح مبسوط ۲۴ مورد از موارد مطرح در اعجاز علمی قرآن	۱
شرح مبسوط ۱۶ مورد از موارد مطرح در اعجاز علمی قرآن	۲
طراحی مفهومی دانشنامه تعاملی قرآن از نگاه علم و پژوهش و تأمین محتوای دانشنامه	۳
بررسی، طراحی، مطالعه و نگارش ۳۰ مقاله علمی ترویجی در موضوع اعجاز علمی قرآن	۴
الزامات روش‌شناختی مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن کریم	۵
عقلانیت و نابخردی در حکمرانی خوب: تبیین مؤلفه‌های عقلانیت در حکمرانی خوب با تأکید بر قرآن و نهج‌البلاغه	۶

۳,۳. برگزاری همایش‌های علمی ملی و بین‌المللی

عنوان همایش	
اولین همایش ملی اعجاز قرآن کریم (اردیبهشت ۱۳۹۱)	۱
دومین همایش ملی اعجاز قرآن کریم (بهمن ۱۳۹۲)	۲
سومین همایش ملی اعجاز قرآن کریم (اردیبهشت ۱۳۹۵)	۳
چهارمین همایش ملی اعجاز قرآن کریم (اردیبهشت ۱۳۹۷)	۴
پنجمین همایش ملی اعجاز قرآن کریم (مهر ۱۳۹۸)	۵

۴.۳. برگزاری نشست‌ها و کارگاه‌های تخصصی

عنوان نشست	
۱	نقد و بررسی اعجاز علمی قرآن با موضوع جنین‌شناسی (خرداد ۱۳۹۰)
۲	نقد و بررسی اعجاز علمی قرآن با موضوع نحوه تشکیل تگرگ (مرداد ۱۳۹۰)
۳	نقد و بررسی اعجاز علمی قرآن با موضوع اثر انگشت (اسفند ۱۳۹۰)
۴	پیش نشست اولین کنگره بین‌المللی قرآن و علوم انسانی (بهمن ۱۳۹۵)
۵	ریشه‌شناسی تبدیل‌های نواختی در صرف عربی و پی‌جویی زمینه‌های تحلیل رایانشی (خرداد ۹۶)
۶	نحوه تشکیل تگرگ از دیدگاه قرآن و علم (آذر ۱۳۹۶)
۷	اولین هم‌اندیشی انسان‌شناسی و اسلام (مهر ۱۳۹۷)
۸	پنل نقد و بررسی قرآن کاوی رایانشی (خرداد ۱۳۹۸)
۹	بررسی امکان خوانش تحول‌گرای (تکاملی) خلقت آدم در قرآن (دی ۱۳۹۸)
۱۰	نقد و بررسی موضوعات پژوهشی پژوهشکده در نوزدهمین نمایشگاه قرآن (مرداد ۱۳۹۰)
۱۱	۲۱ نشست تخصصی در حوزه اعجاز قرآن بیستمین نمایشگاه قرآن (۱۳۹۱)
۱۲	پنج نشست تخصصی در حوزه اعجاز قرآن (۱۳۹۸)

عنوان کارگاه	
روش پژوهش در موضوعات قرآنی (اردیبهشت ۱۳۹۵)	۱
روش‌شناسی مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی (آذر ۱۳۹۵)	۲
آشنایی با ساختارگرایی و کارکرد آن در متون دینی (اردیبهشت ۹۶)	۳

اساتید شورای پژوهشی پژوهشکده مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن

ردیف	نام	نام خانوادگی	رشته تحصیلی	مرتبه علمی
۱	محمد	ابراهیمی ورکیانی	دکتری فقه مبانی حقوق	دانشیار (حجت الاسلام)
۲	غلامرضا	براتی	دکتری جغرافیای طبیعی / اقلیم‌شناسی	دانشیار
۳	مصطفی	برهانی	دکتری مهندسی برق / مخابرات	استادیار
۴	محمد مهدی	بابا پور گل افشان	دکتری الهیات و معارف اسلامی	دانشیار
۵	حبیب	بشیر پور	دکتری ادیان و عرفان تطبیقی	-
۶	عبدالرضا	پور ذهبی	دکتری فقه و اصول	حجت الاسلام
۷	فرزانه	تاج آبادی	دکتری زبان‌شناسی همگانی	استادیار
۸	مهیار	جاویدروزی	دکتری عمران - سازه	استادیار
۹	غلامرضا	حسن‌زاده	دکتری پزشکی / آناتومی	استاد
۱۰	بابک	خدادوست	دکتری فیزیک / علوم و فنون هسته‌ای	استادیار
۱۱	قاسم	درزی	دکتری علوم قرآن و حدیث	استادیار
۱۲	اعظم	ذبیحی	دکتری فیزیک	-
۱۳	محمد	ذکائی	دکتری ریاضی / آمار	دانشیار
۱۴	حجت	رسولی	دکتری زبان و ادبیات عربی	استاد
۱۵	فرزانه	روحانی مشهدی	دکتری علوم قرآن و حدیث	استادیار
۱۶	سید محمد	سادات منصوری	دکتری فقه و اصول	حجت الاسلام

اساتید شورای پژوهشی پژوهشکده مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن

ردیف	نام	نام خانوادگی	رشته تحصیلی	مرتبۀ علمی
۱۷	حسین	شجاعی	دکتری فیزیک / گرانش و کیهان‌شناسی	دانشیار
۱۸	علیرضا	طالب‌پور	دکتری هوش مصنوعی	دانشیار
۱۹	محمد مهدی	طهرانچی	دکتری فیزیک / ماده (چگال)	استاد
۲۰	محمد رضا	فقیهی	دکتری ریاضی / آمار	دانشیار
۲۱	مهرداد	فرهودی	دکتری فیزیک / گرانش و کیهان‌شناسی	استاد
۲۲	علی محمد	فرهادزاده	دکتری - حوزوی	نماینده نهاد رهبری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۲۳	بهجت	قاسمی	دکتری هسته‌ای	استادیار
۲۴	محمود	قربانلو	دکتری - حوزوی	-
۲۵	حمید	لطیفی	دکتری اتمی مولکولی	استاد
۲۶	حسین	مقیسه	دکتری الهیات و معارف اسلامی	استادیار
۲۷	محمد علی	مظاهری	دکتری علوم تربیتی و روان‌شناسی	استاد
۲۸	مهین ناز	میردهقان فراشاه	دکتری زبان‌شناسی همگانی	دانشیار
۲۹	احمد رضا	محرابیان	دکتری علوم زیستی	استادیار
۳۰	صدیقه	معینی	دکتری فیزیک	مربی
۳۱	اسفندیار	مهرشاهی	دکتری مخابرات	دانشیار
۳۲	محمد رضا	مشکات‌الدینی	دکتری مهندسی برق	استادیار
۳۳	مصطفی	مرادی	دکتری فیزیک / فوتونیک	استادیار
۳۴	علی	مقدسی	دکتری شیمی - فیزیک	-
۳۵	بهاره	مظاهری طهرانی	دکتری علوم قرآن و حدیث	-
۳۶	سعداله	نصیری قیداری	دکتری فیزیک	استاد
۳۷	امید	نوری	دکتری علوم باغبانی	استادیار

۵,۳. برگزاری جلسات شورای پژوهشی

شورای پژوهشی متشکل از ریاست پژوهشکده و تعدادی از اساتید پیوسته و وابسته پژوهشکده (اعضای هیات علمی دانشگاه بهشتی و دیگر دانشگاه‌ها) در رشته‌های مختلف علوم تجربی، علوم پایه، فنی مهندسی، علوم انسانی و روحانیون متخصص علوم قرآنی است که در جلسات خود برنامه‌های اساسی پژوهشکده را ساماندهی و اصول را پایه‌گذاری می‌کنند. از دیگر فعالیت‌های شورای پژوهشی، بررسی اطلاعات واصله از طرف کارشناسان به عنوان اعجاز و تأیید یا اصلاح آن‌ها و ارسال موضوعات پژوهشی به گروه‌های تحقیقاتی و داوران (اساتید انتخابی جهت فعالیت بر روی هر موضوع) مربوطه است. این شورا در فرآیند بررسی‌های علمی گروه‌های تحقیق فعالانه عمل کرده و پس از تکمیل فعالیت‌های مربوط به هر موضوع مجدداً در جلسه‌ای تحت عنوان پیش دفاع، اطلاعات جمع‌آوری شده را با حضور کارشناسان و داوران (اساتید) مورد نقد و بررسی قرار می‌دهد. شورای پژوهشی پس از اعلام اعجاز و تشکیل جلسه نقد و بررسی عمومی با مطالعه نتایج حاصل از جلسات نقد، یک‌بار دیگر کلیه مراحل و اطلاعات را با دقت بررسی و در نهایت با تأیید خود پرونده فعالیت موضوعات اعجاز را

و دانشجویان رشته‌های مختلف به منظور کشف ایده‌های علمی جدید در محل پژوهشکده برگزار می‌شود. تا کنون بیش از ۳۰۰ جلسه برگزار شده است. در این جلسات پس از تلاوت آیات قرآن، مباحثی پیرامون هر آیه از ابعاد مختلف مطرح می‌شود و در صورتی که نکته درخور توجهی در آیه مذکور از منظر علمی یافت شود، مطالعه و تحقیق در مورد آن توسط پژوهشگران آغاز می‌شود. دستاوردهای این جلسات برای بررسی بیشتر به شورای پژوهشی ارائه می‌شود. پژوهشکده این امکان را فراهم ساخته

در مرحله اول بسته و مجوز نمایش هر موضوع اعجاز را می‌کند. تاکنون بیش از ۲۰۰ ادعای علمی در این شورا بررسی و ۱۰۰ مورد آن مورد تأیید قرار گرفته است. لازم به ذکر است پرونده اعجاز موضوعات هیچ‌گاه به‌طور کامل بسته نشده و با اعلام نظر کاربران فرهیخته و صاحبان علم همواره در حال تکمیل شدن خواهد بود.

۶,۳. برگزاری جلسات تدبیر در قرآن

جلسات تدبیر در قرآن به صورت هفتگی و با حضور اساتید، پژوهشگران

دویست و دهمین جلسه شورای پژوهشی پژوهشکده اعجاز قرآن

۳.۷.۲. شیوه اجرای طرح

فضای مجازی و امکانات عظیم شبکه‌های تخصصی در این فضا بستر مناسبی برای توسعه ایده شورای پژوهشی به سطح ملی و بین‌المللی و استفاده از توان دانشمندان مسلمان در تحقیقات جمعی بر روی آیات علمی در حوزه‌های مختلف این کتاب الهی خواهد بود. برای دستیابی به این هدف از بستر سایت بر پایه مشارکت جمعی استفاده خواهد شد. در گام بعدی محتوای متناسب با اهداف در سایت قرار خواهد گرفت که برای افزایش مطالب مشارکت کاربران باید افزایش یابد. در نتیجه اجرایی شدن طرح در قالب سه گام مشخص می‌گردد.

طراحی سایت

- بستری مجازی بر پایه سایت و یکی پدیا
- یکپارچگی سامانه در عین سادگی کاربری آن
- مدیریت محتوا و مدیریت سطح کاربری
- شناسایی و احراز هویت کاربران و پروفایل کاربران
- گزارش‌های متنوع از عملکردها
- قرارگیری متن قرآن به صورت آیه به آیه با وابستگی آیات به سوره‌ها، به عنوان صفحات اصلی
- ارائه مطالب در قالب پرسش، نکته، پیشنهاد (پروپزال) و مقاله

سطح کاربری برای کاربران تعیین شده است که عبارت است از:

- تیم اصلی پژوهشی: اساتید برگزیده رشته‌های مختلف جهت تأیید و ویرایش مطالب
- اساتید دانشگاه و حوزه: تولید محتوا و تصحیح محتواهای جدید
- دانش‌آموختگان مقطع دکتری و حوزه: تولید محتوا و تصحیح محتوای تولیدی خود
- دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد یا دانشجویان دکتری: ایجاد بحث و نظر

۳.۷.۱. اهداف طرح

- اهداف کلان طرح حاضر را می‌توان به صورت ذیل خلاصه کرد:
- ایجاد دانشنامه پویا، تخصصی و تعاملی در قرآن کریم
- ارتقای علمی کشور از طریق انجام طرح‌های میان‌رشته‌ای بین اعضای شبکه
- ایجاد شبکه محققین علاقه‌مند به مباحث قرآنی
- آشنایی اعضای شبکه با یکدیگر

است که پژوهشگران مختلف از سراسر کشور بتوانند در این جلسه حضور پیدا کنند.

۳.۷. راه‌اندازی شبکه نخبگان و قرآن کاوی

طرح حاضر روشی جدید برای ایجاد یک دانشنامه علمی مبتنی بر تحقیقات شبکه بین‌المللی دانشمندان مسلمان در فضای مجازی است. طرح پیشنهادی در قالب سایت ویکی‌پدیا طراحی شده است تا امکان قرار دادن مطلب، تصحیح و ویرایش مطالب آن وجود داشته باشد. از دیگر ویژگی‌های طرح این است که صفحات اصلی آن، تک‌تک آیات قرآن با حفظ وابستگی به جایگاه سوره‌ها است و همین ویژگی باعث می‌شود که هر صفحه به صورت مجزا قابلیت ارائه نظرات علمی به تعداد بی‌شمار را داشته باشد. به دلیل اینکه طیف گسترده مخاطبین سه زبان فارسی، انگلیسی و عربی به عنوان زبان‌های ارائه طرح در نظر گرفته شده است. به منظور حفظ اعتبار مطالب، چند

قرآن نیز در حال آماده‌سازی برای قرارگیری بر روی سایت است.

- همه‌ی اعضای شورای پژوهشی پژوهشکده عضو شبکه شده‌اند و می‌توانند مطالب خود را بر روی سایت قرار دهند.

- مخاطبان طرح: با گروه‌های مختلف اساتید داخلی و خارجی ریزنی‌های در حال انجام برای معرفی طرح و انجام مشارکت بیشتر علاقه‌مندان است که از آن جمله می‌توان به ارتباط با اساتید نخبه در جهان اسلام موجود در معاونت علمی ریاست جمهوری، دبیرخانه موجود در شورای عالی انقلاب فرهنگی، لیست دانشمندان اکو و لیست اساتید بسیج دانشگاهی اشاره نمود.

۷،۴. انتشار مجله مطالعات

میان‌رشته‌ای قرآن کریم

پژوهشکده موفق شد در تاریخ ۱۳۹۸/۴۶/۳ مجوز انتشار دوفصل‌نامه مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن کریم (Interdisciplinary Quranic Studies)

شورای پژوهشی پژوهشکده مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن (اعجاز قرآن) دانشگاه شهید بهشتی به سطح ملی و بین‌المللی بود، ابتدا مطالعات اولیه‌ای برای بررسی رویدادها و فعالیت‌های مشابه انجام شد، سپس ایده پیشنهادی، طی پرسشنامه‌ای بین حدود ۳۰۰۰ نفر از اساتید هیأت علمی دانشگاه‌های تهران توزیع شد. نتایج نظرسنجی در طراحی شبکه در نظر گرفته شد.

۲) طراحی سایت: بستر طرح سایتی مشابه کارکردهای سایت ویکی خواهد بود و اقدامات اولیه برای طراحی آن و امکانات مورد نیاز بر اساس زبان‌های پیش‌بینی شده در حال انجام است.

آدرس سایت: <http://qelnet.com>

۳) تولید محتوا:

- محتوای اولیه پژوهش‌های پژوهشکده و اساتید شورای پژوهشی و فعالیت پژوهشگران پژوهشکده در سایت بارگذاری شدند.

- مقالات پنج دوره همایش ملی اعجاز

- امکان ویرایش مطالب بر اساس سطح کاربری
- امکان نظردهی

تولید محتوا

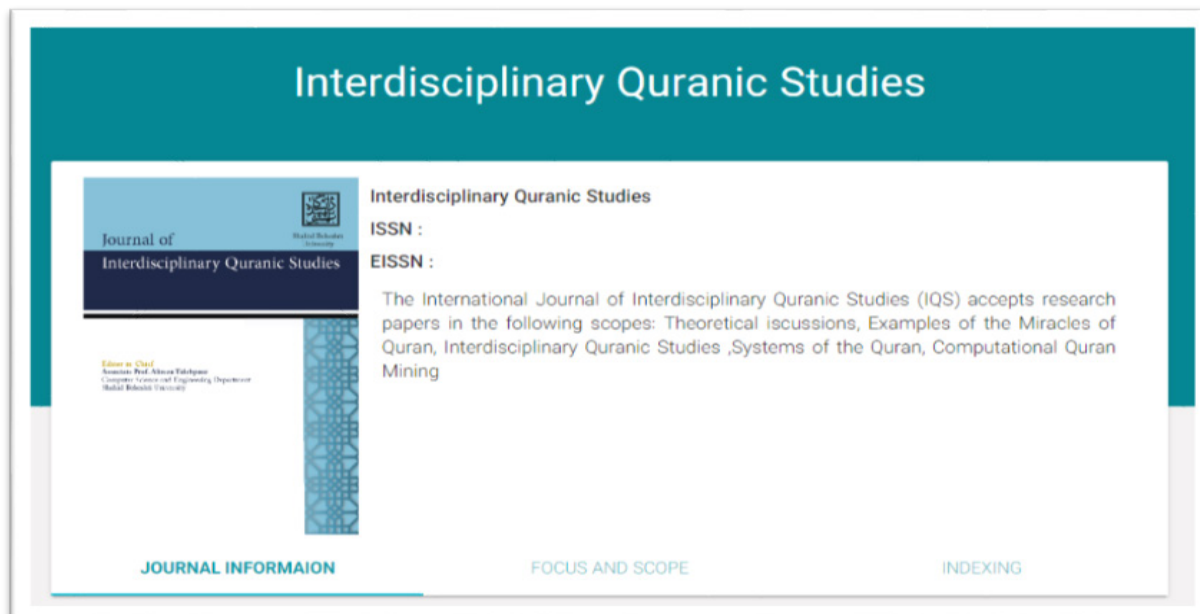
- انتقال محتواهای تولید شده توسط پژوهشکده طی دوازده سال گذشته به سایت
- ایجاد محتوای جدید به صورت سفارش به اساتید عضو شبکه در قالب کیسولی
- ایجاد محتوای جدید از طریق:
- طرح سوالات پژوهشی جمع‌آوری شده در جلسات تدبیر
- طرح شبهات علمی مطرح شده ذیل آیات
- ایجاد محتوای جدید از طریق اساتید عضو شبکه

جذب دانشمندان

- استفاده از فهرست اساتید نخبه در جهان اسلام موجود در معاونت علمی ریاست جمهوری
- استفاده از فهرست دبیرخانه موجود در شورای عالی انقلاب فرهنگی
- استفاده از فهرست اساتید بسیج دانشگاهی
- استفاده از فهرست دانشمندان اکو

۳.۷.۳. فعالیت‌های انجام شده

۱) امکان سنجی طرح: بنا بر هدف اصلی طرح که گسترش آن از سطح

با موضوع اعجاز قرآن و مطالعات میان‌رشته‌ای مرتبط با قرآن کریم را از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اخذ کند (پیوست چهارم). این مجله به دو زبان انگلیسی و فارسی و به صورت الکترونیکی و چاپی منتشر می‌شود.

۴.۷.۱. اهداف نشریه

از جمله اهداف این نشریه می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- انتشار آخرین دست‌آوردهای محققان داخلی و خارجی پیرامون اعجاز و مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن
- ارتقای فرهنگ قرآنی در داخل و خارج از کشور
- کمک به حل مسائل نظری و کاربردی علوم مختلف از طریق مفاهیم و ارشادات قرآن کریم

• تبیین مبهمات قرآن کریم از طریق ابزارهای علوم مختلف

۴.۷.۲. محورهای نشریه

محورهای اصلی نشریه عبارت‌اند از:

- مباحث نظری: مفهوم اعجاز قرآن، دلایل اعجاز قرآن، وجوه اعجاز قرآن، مصادر قرآنی اعجاز قرآن، ریشه‌های تاریخی اعجاز قرآن و ابعاد آن، نقد و بررسی آراء اندیشمندان در این حوزه‌ها، مبانی، روش‌ها و گونه‌های مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن، روش‌شناسی مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن.
- موارد اعجاز علمی قرآن: اثبات تحقق شرایط اعجاز علمی در آیاتی که به اوصاف پدیده‌های طبیعی یا انسانی اشاره کرده از منظر علوم گوناگون همچون علوم پزشکی، علوم پایه، علوم

انسانی، علوم مهندسی، علوم ادبی و مواردی از این دست.

- موارد مطالعه میان‌رشته‌ای قرآن: مطالعه و تحلیل میان‌رشته‌ای آیات حاوی موضوعات چندتباری
- سیستم‌های قرآن: استنتاج و استلزام در آیات قرآن، ساختار سوره و قرآن، شبکه مفهومی و آنتولوژی قرآن، عرضه یک دیدگاه به قرآن، دیدگاه سیستمی قرآن در یک موضوع، تحلیل گزاره‌های قرآنی در قالب یک مدل هماهنگ و نظیر آن.
- قرآن کاوی رایانشی: نظم ریاضی قرآن، الگوهای لفظی و معنایی قرآن، بازنمایی قرآن، مدل‌سازی مفاهیم در قرآن، رمزنگاری و حفظ متن در قرآن، استخراج آزاد اطلاعات در قرآن و متون مرتبط و موارد دیگر.

بسم‌تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ، ارشاد و تفریح

شماره: ۳/۴۷۹۷ مورخ: ۸۶/۶/۱۱ معاون
تاریخ: ۸۶/۷/۵
شماره: ۴۴۱۴۵۹
پست:

جناب آقای دکتر شعبانی
رئیس محترم دانشگاه شهید بهشتی

با اهدای سلام

احتراماً، عطف به نامه شماره ۳/۴۷۹۷ مورخ ۸۶/۶/۱۱ معاون محترم پژوهشی وزارت متبوع به اطلاع میرساند: شورای گسترش آموزش عالی در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۶/۲۴ خود با تاسیس پژوهشکده اعجاز قرآن با گروه‌های پژوهشی به شرح ذیل در آن دانشگاه موافقت قطعی (نوع ۳) به عمل آورد.

- ۱- گروه پژوهشی اعجاز قرآن
- ۲- گروه پژوهشی سیستم‌های قرآن
- ۳- گروه پژوهشی اعجاز علمی

ضمناً واحدهای تحقیقاتی از نوع ۲، منابع مالی لازم را از طریق درآمدهای حاصل از فعالیت‌های پژوهشی خود تامین می‌نمایند. www.iaq.ac.ir

با آرزوی توفیق الهی

محمد مهدی زاهدی

دفتر حضرت آیت‌الله العظمی مکارم
شیرازی

شماره: ۵۴۹۷۰
تلفن: ۵۴۹۷۰
پست:

جناب آقای دکتر علی رضا طالب‌پور مات‌نابیزاد

با احترام و عرض تبریک
موقه جناب‌عالی رسید و مشتاقانه در مورد پژوهشکده قرآنی
شرفیبت قد قرآن ملام خدا و ممتاز آن همیو ذات پالشی و انهم
و هر کس در بخش دربار مقام آن بجا و منزلت است و با توجه به این که
جناب‌عالی خوانی خوبی در این زمینه دارید و تجربیات و آشنایی با
اندوختن این امر در این کارها بسیار خوب است و خواهش می‌کنم
و با برکت و خواران پژوهش در مسیر صحیح نگه‌دارید و
مهم این است که همه عزیزان مراقب آفات مهمی که این کار می‌تواند
من گناهان بزرگی را بر شما بیاورد و در تأییدات جناب‌عالی
بر این خداوند بزرگ خوارانم. همیشه موفق باشید

۱۸/۵/۸۶

مهندس - ناصر کارم

تاریخ: ۸۶/۲/۲۰
شماره: ۳۹۳۹/اند
پیوست:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وزارت آموزش و پرورش
مرکز تحقیقات اسلامی

حضور انور جناب آقای دکتر علیرضا طالب پور دام محده
معاون محترم فناوری و اطلاعات و ارتباطات دانشگاه شهید بهشتی

با اهداء سلام

موفقیت روزافزون شما را از خداوند بزرگ خواهانم. اینجانب و کلیه دوستان دیرینه، خدمات علمی و فنی جنابعالی را فراموش نکرده‌اند، حضرت عالی نخستین کسی بودید که این فن را وارد حوزه علمی قم نمودید و فضلا را با این فن آشنا کردید و اکنون نیز همان آموزه‌های شما در حال رشد و ثمربخشی است.

طرح تأسیس پژوهشکده‌ای در دانشگاه شهید بهشتی در قلمروهای چهارگانه، مورد مطالعه قرار گرفت، و مایه سزت گردید، بالأخص موضوع اعجاز علمی قرآن که در کشورهای اسلامی سانیاست دنبال می‌شود، ولی در کشور جمهوری اسلامی ایران، مدهت‌هاست فترتی در آن رخ داده است، در حالی که نخستین فردی که در این مورد گام برداشت، عالم شیعی زمان شناس، مرحوم سید هبةالله شهرستانی بود که با تألیف کتاب «الهیة والإسلام» جهانیان را به این بخش از اعجاز قرآن متوجه ساخت. و در سال نشر این کتاب (۱۳۲۷ هـ. ق) یعنی صد و اندی سال پیش، نامه‌های تقدیری از جهان اسلام سرازیر تحف شد، و بعدها این علم در ایران مورد عنایت قرار گرفت، ولی متأسفانه مدتی است عنایت به آن کمتر شده است. و یکی از عنایات الهی به سئمانان همین است که روز به روز عظمت قرآن و هماهنگی آن با عقل و خرد و علم و دانش بیشتر آشکار می‌شود، و این کتاب به سان خورشید بر تارک قرون و اعصار می‌درخشد ولی بر عکس، عهدین تحریف شده، روز به روز، ضعف و ناتوانی آن آشکار گشته و می‌رساند که این دو کتاب الهی که نور و هدایت برونند، دستخوش تحریف گشته‌اند، و گزین نباید با خرد و علم در تعارض قرار گیرند.

در مورد اعجاز لفظی قرآن باید محتاطانه برخورد کرد، و از روش مهندس رشاد خلیفه تا حدی پرهیز نمود، و در عین حال به بحث و بررسی ادامه داد.

ما از خداوند متعال، توفیقات جنابعالی که فردی شناخته شده برای حوزه‌یان هستید، خواهانیم.

با تقدیم احترام
جعفر سبحانی

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۷/۱۷
شماره: ۱۳۰/۱/۸۵۸
پیوست: ندارد

دانشگاه شهید بهشتی

بسمه تعالی

بهران ۱۳۸۳۹۴۳۱۳
پوس ۲۹۹۰۱

جناب آقای دکتر علیرضا طالب پور
عضو محترم هیئت علمی دانشکده مهندسی هسته ای

با سلام،
خداوند منان را سپاسگزارم که در ماه مبارک رمضان، ماه بهار قرآن، نباید نهایی و مجوز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تأسیس پژوهشکده اعجاز قرآن صادر شده است. اهمیت ویژه ای که این دانشگاه به تحقیق و پژوهش همه جانبه بر روی قرآن و جنبه های مختلف اعجاز آن قائل است به همراه تأییدات مراجع دینی و مراکز اسلامی، سبب خواهد شد که این پژوهشکده با تکیه بر الطاف الهی به دستاوردهای مهمی دست یابد.

در همین راستا جنابعالی را که دارای تحصیلات عالی در حوزه و دانشگاه می باشید، با حفظ سمت به عنوان رئیس پژوهشکده اعجاز قرآن منصوب می نمایم. امیدوارم با اتخاذ رویکردی بین رشته ای و با ایجاد و حفظ ارتباط مستمر با اساتید حوزه های علمیه و اعضای هیات علمی این دانشگاه و دانشگاههای دیگر و با کار گروهی، در حوزه های مختلف علمی بتوانید تلاشی نتیجه بخش را برای ارائه جلوه های متنوع اعجاز قرآن انجام داده و به موفقیت‌های بزرگی در سطح ملی و بین المللی دست یابید.

حمید لطیفی
رئیس دانشگاه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

پروانه انتشار نشریه

بر موجب ماده ۱۳ قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی

پروانه انتشار نشریه مطالعات بین‌رشته‌ای قرآن کریم در زمینه علوم قرآن و حدیث (تخصصی) به زبان فارسی، انگلیسی و ترکیب آثار دو فصلنامه با کسره سراسری و نوع انتشار مجلدهای به نام دانشگاه شهید بهشتی در تاریخ ۱۳۹۸/۰۴/۰۳ به شماره ثبت ۸۵۳۶۹ صادر می‌گردد.

امید است با رعایت قانون مطبوعات در تحقق رسالت فرهنگی و مطبوعاتی خویش موفق باشید.

محمد خدای
معاون امور مطبوعاتی و اطلاع رسانی

اسات این پروانه و سمت اطلاعات مندرج در آن به‌راست در e-rasaneh.ir و یا ارسال نامه ثبت به بلیک ۵۰۰۰۲۰۲۰۲ قابل رسانی آرنمایی است.

معرفی پژوهشکده مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن

پژوهشکده مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن
با همکاری اداره روابط عمومی و اطلاع رسانی
تهیه و تنظیم: نسرين کشاورز رضوان
صفحه آرا و گرافیک: الهام نیک بخت
ویراستار: شیمیا تبرک
تأبستان ۱۴۰۰
sbu.ac.ir